

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(вибіркова навчальна дисципліна)

**ЕКОЛОГІЧНА ПАСПОРТИЗАЦІЯ
ТЕРИТОРІЙ**

Розробник: **Марина САМОЙЛІК**, професор, професор кафедри екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля, доктор економічних наук

Полтава 2022 р.

Назва навчальної дисципліни	Екологічна паспортизація територій
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	вибіркова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність	101 Екологія
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	«Управління екологічною безпекою», «Збалансоване природокористування»

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: отримання здобувачами вищої освіти знань щодо паспортизації об'єктів навколишнього середовища - як процесу послідовного збирання, узагальнення та зберігання відомостей про кожний конкретний об'єкт: промислове підприємство, промислову ділянку, річку, відходи тощо, а також формування знань про паспорт - як документ реєстраційний і технологічний, що містить основні умовно-постійні відомості про якийсь об'єкт (підприємство, устаткування тощо); оволодіння основними напрямками дослідження проблем природокористування, методами контролю за екологічним станом компонентів довкілля. Засвоєння цього курсу допоможе студентам в проведенні екологічного картографування на основі статистичних і практичних матеріалів промислових комплексів, складанні програми моніторингових досліджень довкілля.

Основні завдання навчальної дисципліни: обґрунтування необхідності паспортизації як ефективного засобу управління природокористуванням; вивчення наявних нормативних вимог до змісту, структури і оформлення екологічного паспорта чи аналогічних документів; отримання практичних умінь в розробці екологічного паспорта.

Компетентності	Програмні результати навчання
<p><i>ФК 1. Обґрунтуванні необхідності запровадження екологічної політики і відповідних зобов'язань, а також в реалізації природоохоронного законодавства.</i></p> <p><i>ФК 2. Формуванні системи управління впливом господарської діяльності на навколишнє природне середовище та використання ресурсів; проведенні внутрішнього екологічного моніторингу та контролю.</i></p> <p><i>ФК 3. Оцінюванні ефективності, повноти і обґрунтованості заходів, що вживаються для охорони навколишнього природного середовища на об'єкті екологічного аудиту.</i></p>	<p><i>ПРН 1. Усвідомлювати відповідальність за ефективність та наслідки реалізації комплексних природоохоронних заходів.</i></p> <p><i>ПРН 2. Формувати запити та визначати дії, що забезпечують виконання норм і вимог екологічного законодавства.</i></p> <p><i>ПРН 3. Впроваджувати природоохоронні заходи та проекти.</i></p> <p><i>ПРН 4. Демонструвати навички оцінювання непередбачуваних екологічних проблем і обдуманого вибору шляхів їх вирішення.</i></p>

Програма навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	п	с.р.
<i>Тема 1. Екологічні дослідження для екологічної паспортизації</i>	16	2	4	10
<i>Тема 2. Причини необхідності екологічної паспортизації природних і антропогенних об'єктів.</i>	14	2	2	10
<i>Тема 3. Ландшафтно-екологічні дослідження. Методи дослідження</i>	16	2	4	10

Тема 4. Юридичні основи екологічної паспортизації. Форми екологічного паспорта. СЕО	16	2	4	10
Тема 5. Паспортизація територій та підприємств. Паспорт відходів.	16	2	4	10
Тема 6. Екологічна паспортизація підприємств	14	2	2	10
Тема 7. Екологічний паспорт водних об'єктів	14	2	2	10
Тема 8. Паспортизація земельних ресурсів.	14	2	2	10
Усього годин	120	16	24	80

Оцінювання результатів навчання

Форми контролю результатів навчання

Програмні результати і навчання	Форма оцінювання		Разом
	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань на самостійну роботу	
ПРН 1	10	10	20
ПРН 2	20	10	30
ПРН 3	15	10	25
ПРН 4	15	10	25
Разом			100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань на самостійну роботу	Виконання контрольної роботи	
Тема 1. Екологічні дослідження для екологічної паспортизації	8	5	12	13
Тема 2. Причини необхідності екологічної паспортизації природних і антропогенних об'єктів.	4	5		9
Тема 3. Ландшафтно-екологічні дослідження. Методи дослідження	8	5		13
Тема 4. Юридичні основи екологічної паспортизації. Форми екологічного паспорта. СЕО	8	5		13
Тема 5. Паспортизація територій та підприємств. Паспорт відходів.	8	5		13
Тема 6. Екологічна	4	5		9

<i>паспортизація підприємств</i>				
Тема 7. Екологічний паспорт водних об'єктів	4	5		9
Тема 8. Паспортизація земельних ресурсів.	4	5		21
Разом	48	40	12	100

Критерії оцінювання виконання практичних завдань:

4	Відмінне виконання практичної частини роботи та вільне знання теоретичної частини практичної роботи.
3	Достатнє виконання практичної частини роботи з невеликою кількістю неточностей, та знання теоретичної частини практичної роботи.
2	В цілому правильна робота з незначною кількістю помилок та поверхнєве знання теоретичної частини практичної роботи
1	Виконання практичної частини роботи задовольняє мінімальним критеріям, відсутні відповіді на питання теоретичної частини практичної роботи.

Критерії оцінювання виконання самостійної роботи:

5	Здобувачем надана повна відповідь на завдання (не менше 90% потрібної інформації) у письмовій формі.
3-4	Здобувачем надана неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації та незначні помилки) у письмовій формі
1-2	Здобувачем надана коротка відповідь на завдання із суттєвими помилками (менше 30% потрібної інформації) у письмовій формі

Критерії оцінювання контрольної роботи:

10-12	Здобувачем надана повна відповідь у письмовій формі (не менше 90% потрібної інформації)
8-11	Здобувачем надана достатньо повна відповідь у письмовій формі (не менше 75% потрібної інформації), або повна відповідь з незначними неточностями.
5-7	Здобувачем надана неповна відповідь у письмовій формі (не менше 60% потрібної інформації та незначні помилки)
1-4	Здобувачем надана коротка відповідь у письмовій формі із суттєвими помилками (менше 30% потрібної інформації)

Трудовіткість

Загальна кількість годин 120 год. Кількість кредитів 4,0.

Форма семестрового контролю залік.

Політика навчальної дисципліни

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавської державної аграрної академії. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни: Робоча навчальна програма, платформа Moodle.

Рекомендовані джерела інформації

Основні

Рекомендована література

1. Техноекілогія та охорона навколишнього середовища: Навч. посібник / С.М. Сухарев, С.Ю. Чундак, О.Ю. Сухарева. - Львів: Новий Світ-2000, 2004.- 256 с.
2. Курс инженерной экологии: Учеб, для вузов/ И.И.Мазур, О.И.Молдаванов. - М.: Выс.школа, 1999.- 447 с.
3. Екологічна безпека: Підручник / В.М. Шмандій, М.О. Клименко, Ю.С. Голік, А.М. Прищепа, В.С. Бахарев, О.В. Харламова - Херсон: Олді-плюс, 2013. - 366 с.
4. Екологічне право України: [підруч. для студ. юрид. спец, вищ навч. закл.] / за ред.. А.П. Гетьмана та М.В. Шульги. - Х.: Право, 2009. - 328 с.
5. Екологічне управління: Підручник / В.Я. Шевчук, Ю.М. Саталкін, Г.О. Білявський та ін. - К.: Либідь, 2004. - 432 с.
6. Качинський А.Б. Екологічна безпека України: системний аналіз перспектив покращення. / А.Б. Качинський- К.: НІСД, 2001. -312 с.
7. Правове регулювання екологічної безпеки в Україні: навч. посіб. /А.П. Гетьман, М.В. Шульга, В.Л. Бредіхіната ін. - Х.: Право, 2012. - 296 с.
8. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ Л.Л. Організація управління в екологічній діяльності: Навч. посібник. / Л.Л. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ, Ю.Г. Масікевич, В.Д. Солодкий та ін - Харків: НТУ "ХПГ, 2002. - 304 с.
9. Управление техногенно-экологической безопасностью в контексте парадигмы устойчивого развития: концепция системно-динамического решения/ С.И.Дорогунцов, А.Н.Ральчук.- К.: Наукова думка, 2002.- 200 с.

10. Экология и охрана биосферы при химическом загрязнении: Учеб, пос./ Д.С.Орлов, Л.К.Садовникова, И.Н.Лозановская.- 2-е изд., перераб. и доп.- М.: Выс.школа, 2002.- 334 с.
11. Екологія і ресурси: Збірн. праць Укр. ін-ту дослід, навколиш. серед, і ресурсів/ Ред. В.Я.Шевчук - К: ЗАТ "Ей-БІ-Сі", 2001.- 234 с.
12. Моніторинг якості повітря: Монографія/ О.І.Троянський, О.А.Дашковський.- Житомир: Волинь, 2004.- 192 с.
13. Білявський Г. О. Основи екології: Підручн. для студ. вищ. навч. закл. / Г. О. Білявський, Р.С.Фурдуй, Костіков І.Ю.- К.: Либідь, 2004.- 408 с.
14. Экология землепользования и охрана природных ресурсов.: Учебники и учебные пособия для студентов среди, спец.учеб. заведений/ А.А.Варламов, А.В.Хабаров.- М.: Колос, 1999.- 160 с.
15. Лабораторний та польовий практикум з екології/ Ред. В.П. Замостян - К, 2000 - 216 с.
16. Экология и устойчивое развитие: Учеб, пособ./ О.К.Дрейер, В.А.Лось,- М.: Изд-во УР АО, 1997.-224 с.
17. Экология и экономика природопользования: Учебник для вузов/ Под ред. проф. Э.В.Гирусова,- М.: Закон и право, ЮНИТИ, 1998,- 455 с.
18. Экология, окружающая среда и человек: Учебное пособие для вузов, средних школ и колледжей.- М.: Гранд, 2000.- 320 с.
19. Екологія та охорона навколишнього природного середовища: Навчальний посібник.- 3-тє вид., випр. і доп.- К.: Знання, 2004.-312 с.
20. Основи екології та охорона навколишнього природного середовища (Екологія та охорона природи): Навчальний посібник/ В.С.Джигирей, В.М.Сторожук, Р.А.Яцюк.- Вид. друге, доп.- Львів: Афіша, 2000.- 270 с.
21. Екологічна безпека України: системний аналіз перспектив покращення: Національному інституту стратегічних досліджень десять років.- К.: НІСД, 2001.- 313с. 7. Національне буття серед екологічних реалій./ М.М.Кисельов, Ф.М.Канак.- К.: Тандем, 2000.- 320с.
22. Економічні аспекти вирішення екологічних проблем утилізації твердих побутових відходів: Монографія/ О.В.Мороз, А.О.Свентух, О.Т.Свентух.- Вінниця: Універсум, 2003.- 110 с.

1. .